

TÁC ĐỘNG CỦA BẢO HIỂM Y TẾ ĐẾN CHI TIÊU Y TẾ TỰ CHI TRẢ TẠI CÁC CƠ SỞ Y TẾ Ở VIỆT NAM: PHÂN TÍCH TỪ DỮ LIỆU VHLSS 2018

**Impact of health insurance on out-of-pocket health expenditures
at health facilities in Vietnam: evidence from the 2018 VHLSS**

NGUYỄN THỊ TUYẾT

*B*ài báo này phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến chi tiêu y tế của người dân tại các cơ sở y tế ở Việt Nam, trọng tâm là xem xét tác động của bảo hiểm y tế đến mức chi tiêu này. Sử dụng dữ liệu từ Khảo sát Mức sống hộ gia đình Việt Nam năm 2018, nghiên cứu đã áp dụng mô hình hồi quy Tobit để ước lượng do biến phụ thuộc là chi tiêu y tế có phân phối lệch và bị chặn dưới. Kết quả cho thấy, chi tiêu y tế tại các cơ sở tuyến trên và tư nhân cao hơn đáng kể so với tuyến dưới; đồng thời, bảo hiểm y tế có tác dụng làm giảm chi tiêu y tế ngoại trú và nội trú, đặc biệt tại các cơ sở công lập tuyến dưới. Tác động giảm chi tiêu y tế của bảo hiểm y tế mạnh hơn ở các nhóm thu nhập thấp, phản ánh tính công bằng của chính sách. Tuy nhiên, hiệu quả của bảo hiểm y tế tại các cơ sở tư nhân còn hạn chế. Nghiên cứu đề xuất cần cải thiện phạm vi chi trả của bảo hiểm y tế, đặc biệt với nhóm nghèo và các đối tượng thường xuyên điều trị nội trú, nhằm nâng cao hiệu quả bảo vệ tài chính và khả năng tiếp cận dịch vụ y tế công bằng.

Từ khóa: VHLSS 2018, hồi quy Tobit, chi tiêu tự chi trả, tuyến dưới công lập, ô nhiễm không khí.

*T*his article analyzes the factors influencing individual healthcare expenditure at medical facilities in Vietnam, with a focus on the impact of health insurance on these expenditures. Using data from the Vietnam Household Living Standards Survey (VHLSS) in 2018, the study applied a Tobit regression model to estimate the dependent variable, health expenditure. The results show that healthcare expenditure is significantly higher at upper-tier and private facilities than at lower-tier facilities. Health insurance has been found to reduce both outpatient and inpatient spending, particularly at lower-tier public facilities. The cost-reducing effect of health insurance is more pronounced among lower-income groups, underscoring the policy's equity-enhancing role. However, its effectiveness at private facilities remains limited. The study recommends expanding health insurance coverage, particularly for low-income individuals and those who frequently require inpatient care, to strengthen financial protection and improve equitable access to healthcare services.

Keywords: VHLSS 2018, Tobit regression, out-of-pocket expenditure, lower-tier public facilities, air pollution.

Nguyễn Thị Tuyết, TS., Khoa Kinh tế quản lý, Trường đại học Thăng Long.